

DECIZIE

05 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Tatiana Vieru

Judecătorii

Valentina Clevadi, Maria Ghervas

Oleg Sternioală, Mariana Pitic

examinând recursului declarat de către reprezentantul Companiei internaționale de asigurări „Transelit” societate pe acțiuni, Roman Doroftei, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Alionei Zgherea împotriva Companiei internaționale de asigurări „Transelit” societate pe acțiuni, intervenient accesoriu Serghei Gargalîc cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Compania internațională de asigurări „Transelit” societate pe acțiuni și menținută hotărârea Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 04 noiembrie 2015,

c o n s t a t ă :

La data de 01 octombrie 2014, Aliona Zgherea a depus cerere de chemare în judecată împotriva CIA „Transelit” SA, intervenient accesoriu Serghei Gargalîc cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la data de 18 ianuarie 2014, automobilul său de model VW Bora, cu n/î E218 BA, a fost implicat într-un accident rutier, vinovat fiind recunoscut Serghei Gargalîc.

Menționează că, a solicitat CIA „Transelit” SA să repare prejudiciul cauzat, dat fiind faptul că, automobilul intervenientului accesoriu, Sergiu Gargalîc a fost asigurat în baza contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule din 15 noiembrie 2013, încheiat între CIA „Transelit” SA și Serghei Gargalîc.

Afirmă că, conform prevederilor contractului enunțat, pârâta s-a obligat, în caz de accident rutier, să achite despăgubirea de asigurare în termen de 3 luni din data informării despre cazul asigurat, însă, ignorând prevederile legale și ale contractului, a refuzat să achite despăgubirea de asigurare.

Solicită repararea de către pârâtă a prejudiciului material, care i-a fost cauzat în urma accidentului rutier din 18 ianuarie 2014 și încasarea de la pârâtă a sumei de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

La data de 20 octombrie 2015, Aliona Zgherea a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea de la pârâtă a sumei de 62949 lei, cu titlu de prejudiciu material, a dobânzii de întârziere în sumă de 4983,46 lei, a sumei de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, a cheltuielilor de

asistență juridică în sumă de 6800 lei, a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei în sumă de 1004 lei și a taxei de stat în sumă de 2140,47 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 29 decembrie 2015 acțiunea a fost admisă parțial și au fost încasate de la CIA „Transelit” SA în beneficiul Alionei Zgherea suma de 62 949 lei, cu titlu de prejudiciu material, taxa de stat în sumă de 1 888,47 lei, cheltuielile pentru efectuarea expertizei în sumă de 1004 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2016 a fost respins recursul declarat de CIA „Transelit” SA și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 01 iulie 2016, reprezentantul CIA „Transelit” SA, Roman Doroftei a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că, hotărârile judecătorești sunt neîntemeiate și ilegale, deoarece au fost interpretate în mod eronat legea, a fost soluționată problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces și au fost apreciate arbitrar probele.

Menționează că, prima instanță incorect a reținut cauza spre examinare, întrucât conform extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice, sediul juridic al recurenteii este în or. Edineț, str. Independenței, 99, astfel, reieșind din prevederile art. 38 alin. (2) CPC, care statuiază că, acțiunea împotriva unei organizații se intentează în instanța de la sediul ei sau al organului ei de administrație.

Susține că, accidentul de circulație s-a produs în or. Comrat, astfel încât competența jurisdicțională a Judecătoriei Centru mun. Chișinău excede, or, în conformitate cu art. 39 alin. (13) CPC, acțiunile în materie de asigurare se pot depune în instanța de la domiciliul asiguratului, de la locul aflării bunurilor sau de la locul accidentului.

Afirmă că, instanța de apel a examinat pricina fără a dispune atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu a Inspectoratului de Poliție Comrat, iar prima instanță a respins demersul dat, fără a emite în acest sens vreo încheiere motivată.

Relevă că, colaboratorii Inspectoratului de Poliție Comrat au fost sancționați disciplinar pentru netestarea alcoolică a părților implicate în accidentul rutier, astfel, consideră că, i-a fost îngădit dreptul de a înainta acțiune de regres față de Inspectoratul de Poliție Comrat și Serghei Gargalîc.

Mai relevă că, contrar prevederilor art. 239 și 241 alin. (5) CPC, hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel conține o motivare arbitrară, concluziile fiind expuse într-o formă evazivă, fără a fi examinate sub toate aspectele argumentele invocate, în raport cu regulile și legislația în vigoare.

Invocă că, a fost constatat că, între Aliona Zgherea și Serghei Gargalîc a fost încheiată o tranzacție în virtutea căreia ultimul a achitat intimetei integral prejudiciul material, însă instanța de apel nu a luat în considerare faptul că, la materialele dosarului nu au fost anexate tranzacția dintre părți și recipisa, prin care se confirmă faptul dat.

Menționează că, conform prevederile art. 28 alin. (5) și (6) din Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2006, despăgubirile se plătesc de către asigurator

nemijlocit persoanelor fizice sau juridice păgubite dacă acestea nu au fost despăgubite de asigurat. Despăgubirea se plătește asiguratului total sau parțial dacă probează că a despăgubit total sau parțial pe cel păgubit și că despăgubirea nu urmează a fi recuperată conform art. 29.

Consideră că, nu este temei legal de a achita despăgubirea de asigurare, deoarece Aliona Zgherea a fost despăgubită de către Serghei Gargalîc, fapt confirmat prin procura eliberată de notarul Irina Tarleva, prin care intimata Aliona Zgherea l-a împuternicit pe Serghei Gargalîc să ridice despăgubirea de asigurare și cererea Alionei Zgherea adresată CIA „Transelit”, prin care confirmă că, a recepționat banii.

Susține că, contrar prevederilor art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apela trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, referindu-se în mod selectiv la unele constatări invocate de către prima instanță, fără a examina cauza în raport cu probele anexate și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Afirmă că, reieșind din prevederile art. 23 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, prejudiciul real urmează a fi probat prin facturi fiscale, conturi, acte de îndeplinire a lucrărilor eliberate de unități de specialitate autorizate în modul stabilit de lege pentru comercializarea de autovehicule, de părți componente și piese de rezervă și/sau executarea de lucrări de întreținere și reparație a autovehiculelor, cerință care, în opina sa, nu a fost respectată de către intimată pentru relevarea daunei real suportate.

Relevă că, intimata a declarat că, a reparat automobilul, însă a refuzat să prezinte înscrisurile ce confirmă întinderea prejudiciului suportat, fapt ce aparent denotă intenția de a încasa daune mult mai mari decât dauna real suportată.

Mai relevă că, deși s-a făcut referire la raportul de evaluare a pagubei, acesta conține lucrări care nu au fost incluse în procesul-verbal de constare a pagubei întocmit de către compania de asigurări cu participarea tuturor părților interesate, iar instanța de judecată a omis să se expună asupra acestor circumstanțe.

Invocă că, dacă partea prejudiciată invocă alte pagube produse decât cele notate în procesul-verbal, care nu au putut fi constatate inițial, atunci, conform art.21 alin. (8) din Legea 414-XVI, în cuantumul despăgubirii de asigurare se vor include doar pagubele menționate în procesul-verbal suplimentar de constatare a pagubelor, cu participarea persoanelor antrenate la constatarea inițială, semnat, de asemenea, de părți, însă un asemenea act nu a fost întocmit, invocându-se doar raportul întocmit de către Centrul național de expertize judiciare în lipsa expertului companiei.

Menționează că, automobilul intimatei Aliona Zgherea a fost reparat, prin urmare, nu mai era necesar numirea unei expertize, atâta timp cât automobilul a fost recondiționat și se cunoștea întinderea prejudiciului real suportat.

Consideră că, cheltuielile de judecată pretinse sunt neîntemeiate din considerentul că, intimata nu a făcut dovada și nu a prezentat o listă detaliată a actelor și acțiunilor efectuate de avocat, precum și a timpului aferent acestora.

Prin referința depusă la data de 26 august 2016 intimata Aliona Zgherea a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 14 septembrie 2016 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la data de 18 ianuarie 2014, a avut loc un accident rutier, în urma căruia automobilul de model VW Bora, cu n/î E218 BA, care aparține Alionei Zgherea, a fost deteriorat.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție din 21 ianuarie 2014, vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut Serghei Gargalîc, fiindu-i aplicată o amendă în mărime de 800 lei și 5 puncte de penalizare.

De asemenea, s-a constatat că, la momentul producerii accidentului rutier, Serghei Gargalîc poseda polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă nr. RCAI-000499405, eliberată de către CIA „Transelit” SA, valabilă pentru perioada 16 noiembrie 2013-15 februarie 2014.

Din materialele dosarului rezultă că, Aliona Zgherea s-a adresat la CIA „Transelit” SA cu o cerere, prin care a solicitat repararea prejudiciului cauzat în urma accidentului rutier din 18 ianuarie 2014, însă prin răspunsul nr. 870 CH/14 din 11 iunie 2014 CIA „Transelit” SA a refuzat repararea prejudiciului cauzat pe motiv că, paguba a fost reparată de către Serghei Gargalîc.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Aliona Zgherea a solicitat încasarea de la CIA „Transelit” SA a sumei de 62949 lei, cu titlu de prejudiciu material, a dobânzii de întârziere în sumă de 4983,46 lei, a sumei de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 6800 lei, a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei în sumă de 1004 lei și a taxei de stat în sumă de 2140,47 lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauzei, a ajuns la concluzia temeinicei parțiale a acțiunii, încasând de la CIA „Transelit” SA în beneficiul Alionei Zgherea suma de 62 949 lei, cu titlu de prejudiciu material, taxa de stat în sumă de 1 888,47 lei, cheltuielile pentru efectuarea expertizei în sumă de 1004 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 lei, în rest respingând acțiunea ca neîntemeiată.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către CIA „Transelit” SA, a ajuns la concluzia netemeiniceii acestuia, menținând hotărârea primei instanțe.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea deciziei atacate, a constatat că, instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) CPC, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 241 alin. (5) CPC, în motivare se indică circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

La caz, instanța de recurs constată, însă, că contrar prevederilor legale menționate, decizia instanței de apel este una nemotivată, iar concluziile instanței de apel sunt expuse într-o formă evazivă, incertă, neavând putere de convingere, fără a fi dată o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul probator reținut de prima instanță, precum și cu normele de drept ce reglementează acest aspect.

Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții, trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Totodată, în conformitate cu art. 373 alin. (1), (2) și (5) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Însă, instanța de apel, contrar prevederilor legale menționate, nu s-a pronunțat asupra tuturor argumentelor invocate de către reprezentantul CIA „Transelit” SA, Roman Doroftei în cererea de apel.

Așadar, instanța de apel a lăsat fără examinare și nu a elucidat argumentul invocat în cererea de apel precum că, raportul de expertiză judiciară nr. 104 din 26 ianuarie 2015, întocmit de către Centrul național de expertize judiciare, la care s-a făcut referire, conține lucrări, care nu au fost incluse în procesul-verbal de constatare a pagubei, întocmit de către compania de asigurări, cu participarea tuturor părților interesate.

De asemenea, instanța de apel a lăsat fără examinare și nu a elucidat argumentul invocat în cererea de apel precum că, automobilul intimetei Aliona Zgherea a fost reparat și, prin urmare, nu mai era necesară numirea unei expertize, atâta timp cât automobilul a fost recondiționat și se cunoștea întinderea prejudiciului real suportat.

Ca urmare, în sensul art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate

motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse judecării. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În contextul dat, instanța de recurs reține că, cele descrise cert indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale.

În speță, prezintă relevanță și faptul că, folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestui, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, care, este diferită de la caz la caz.

Sub aspectul celor relatate se constată că, soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, iar instanța de recurs este în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către reprezentantul Companiei internaționale de asigurări „Transelit” societate pe acțiuni, Roman Doroftei.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2016 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Alionei Zgherea împotriva Companiei internaționale de asigurări „Transelit” societate pe acțiuni, intervenient accesoriu Serghei Gargalîc cu privire la repararea prejudiciului material și moral, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Maria Ghervas

Oleg Sternioală

Mariana Pitic